

Høringsinnspill fra HivNorge til utkastet til nasjonal retningslinje for jordmorutdanning

HivNorge er landets eneste pasientorganisasjon for mennesker som lever med hiv, og har daglig kontakt med både medlemmer og andre som enten lever med hiv, er nærstående til en som lever med hiv, er i spesielt høy risiko for å bli smittet med hiv eller bruker den hivforebyggende behandlingen PrEP.

HivNorge takker for muligheten til å inngi høringssvar til forskrift om nasjonal retningslinje for jordmorutdanning.

Innledningsvis vil vi si at vi er glade for at seksuell helse utgjør et eget kompetansepunkt i forskriften. Mennesker som lever med hiv og andre som lever med diagnoser og tilstander som ofte å bli møtt med fordommer, stigma og diskriminering, kan som følge av det oppleve redusert livskvalitet og minoritetsstress. Dette igjen kan bidra til usikkerhet og ekstra sårbarhet under en graviditet, fødsel og i en barselperiode. HivNorge vil legge til at god kunnskap om seksuell helse, hva det vil si å leve med en stigmatisert sykdom, diagnose eller tilstand er viktig for å kunne bistå den gravide, fødende og barn på en trygg og respektfull måte, som bidrar til å skape trygghet i det som kan oppleves som en sårbar og stressende situasjon.

Et av de største problemene som møter mennesker som lever med hiv i Norge i dag, er diskriminering og stigma, som bunner i manglende kunnskap om hvordan hiv smitter, og spesielt om hvordan hiv ikke smitter. De aller fleste som lever med hiv i Norge i dag er på vellykket antiretroviral behandling noe som innebærer at hiv ikke overføres. Likevel er det svært mange, også i helsevesenet, som har en overdrevet smittefrykt og som ikke er kjent med de gode resultatene behandling av hiv fører med seg. Dette fører til diskriminering og stigma som kan gå hardt utover livskvaliteten til de av oss som lever med hiv.

På generelt grunnlag, er HivNorge av den oppfatning at kjønn- og seksualitetsmangfoldet i samfunnet bør gjenspeiles i de nasjonale retningslinjene for jordmorutdanning. Det samme gjelder variasjonen i samlivsformer, noen lever uten partner, andre med en eller flere. Som et konkret innspill mener vi at det vil være hensiktsmessig å erstatte bruken av «kvinner» i forskriften, med eksempelvis gravide, fødende, ammende og liknende begreper.

HivNorge vil videre fremme at en del av kravene til kompetanse og ferdigheter bør omfavne kompetanse rundt egen rolle i relasjoner og samhandlinger, samt en bevissthet rundt egne holdninger, hvordan gjenkjenne dem og hvordan disse påvirker en relasjon og dialog. I tillegg til en respekt for eventuell manglende kunnskap og vilje og evne til å avdekke denne og innhente den nødvendige kompetansen.

HivNorge vil også fremheve bevissthet rundt personvern og taushetsplikt, og vurderinger rundt nødvendigheten av deling av informasjon under arbeidet med helseoppfølging og ivaretagelsen av foreldre og barn.

Vi har under noen innspill til spørsmålene og punktene i utkastet til forskriften.

I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med tjenestenes nåværende og fremtidige kompetansebehov?

Retningslinjene bør inkludere kjønn og seksualitetsmangfold slik at de gjenspeiler virkeligheten. De bør også inkludere kompetanseheving rundt hva det vil si å leve med en stigmatisert og diskriminert diagnose, tilstand og sykdom. Videre bør det inkluderes kompetanseheving rundt ulike faglige anbefalinger og retningslinjer rundt amming, og samtidig kompetanseheving rundt hvordan man støtter foreldres valg i å amme/ikke amme.

Andre konkrete innspill:

§ 5. Jordmor profesjonens grunnlagstenkning – ferdigheter

Kandidaten

a) kan bruke kunnskap til å fremme, beskytte og støtte **det enkelte individs** reproduktive og seksuelle helse og rettigheter, og respektere etnisk, religiøs og kulturelt mangfold, uavhengig av **helsemessig**, juridisk og økonomisk status.

Begrunnelse: Stigmatisering på bakgrunn av en rekke helseutfordringer, herunder overvekt og fedme, hiv, hepatitt og andre blodbårne eller seksuelt overførbare infeksjoner.

§ 6. Jordmor profesjonens grunnlagstenkning– generell kompetanse

Vi støtter Helsedirektoratets innspill til endring i § 6 f om å gjøre læringsmålet mer inkluderende for alle minoritetsgrupper.

Begrunnelse: Gravide som lever med hiv er i en minoritetsposisjon, og risikerer å møte stigmatisering og unødige smitteverntiltak i møte med helsetjenesten.

§ 7. Jordmorfaglig ekspertise

Vi støtter høringsinnspillet fra FHI om endring av § 7 d, med en videre utdyping. Foreldre kan også ha behov for kunnskap og støtte i å kunne bekjempe egen redsel for smitteoverføring til barn.

7d) ... har avansert kunnskap om anatomi og fysiologi vedrørende amming og faktorer som påvirker etablering **og opprettholdelse** av melkeproduksjon. **Har kunnskap om ernæring av nyfødte dersom forelder ikke kan/skal amme og/eller at barnet ikke kan få morsmelken. Har kunnskap til å kunne ivareta og støtte forelders valg i å amme der hvor forelder har en helsesituasjon som kan tilsi behov for kompetanse og tilrettelegging.**

Vi støtter også Helsedirektoratets forslag til endring i § 7f) har avansert kunnskap om hvordan **den gravides** livssituasjon og fysiske, og **psykiske og seksuelle helse** påvirker det ufødte/nyfødte barnets helse.

Vi savner imidlertid en presisering av hiv og andre blodbårne og seksuelt overførbare infeksjoner.

Begrunnelse: Gravide som lever med hiv risikerer stigmatisering diskriminering i møte med helsetjenesten, herunder unødvendige smitteverntiltak.

§ 8. Jordmorfaglig ekspertise- ferdigheter

Vi støtter FHI sitt innspill til endring i § 8; 8g) ... kan analysere og bruke relevante metoder for å identifisere avvik i svangerskap, fødsel og barseltid, **samt ved amming/morsmelkproduksjon** og sette i verk hensiktsmessige tiltak, tilkalle nødvendig medisinsk faglig ekspertise og henvise ved behov.

Begrunnelse: Mennesker som lever med hiv, anbefales ifølge nåværende nasjonale retningslinjer ikke til å amme. Jordmødre må kunne veilede den gravide om dette og henvise til alternative måter å ernære barnet. Jordmødre må også kunne ivareta ammende som ønsker det på en faglig og tryggende måte.

§ 9. Jordmor faglig ekspertise – generell kompetanse

c) kan anvende kunnskaper og ferdigheter til å fremme en normal fysiologisk fødsel uten unødvendig bruk av medisinsk intervensjon, **og** teknologi **og smitteverntiltak**.

Begrunnelse: HivNorge har hatt kontakt med flere gravide som lever med hiv som har vært utsatt for unødvendige smitteverntiltak. Dette oppleves inngripende, og kan resultere i stigmatisering og diskriminering. Det er også et problem for personvern da medpasienter, familie og pårørende kan bli kjent med hivstatus gjennom disse unødvendige tiltakene.

Kapittel 4. Læringsutbytte for kompetanseområdet seksuell og reproduktiv helse og rettigheter

HivNorge støtter Helsedirektoratets høringsinnspill om å styrke rettighetsperspektivet relatert til seksuell og reproduktiv helse gjennomgående i forskriften og å inkludere hivstatus under § 10 om å inkludere kunnskap om hvordan hivstatus påvirker gravidens oppfattelse av og møte med helsetjenesten og ivaretagelse av seksuell og reproduktiv helse og rettigheter.

I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med pasientenes og brukernes nåværende og fremtidige behov for kompetanse i tjenestene?

§ 2. Formål med utdanningen

Jordmorutdanningen skal sikre at kandidaten har den nødvendige kompetansen til å kunne utøve jordmoryrket på en faglig, tillitsskapende, reflektert, omsorgsfull, **ikke-stigmatiserende** og etisk forsvarlig måte.

Begrunnelse: Som nevnt innledningsvis og overordnet, så møter mennesker som lever med hiv i Norge diskriminering og stigma, forårsaket av manglende kunnskap om hiv og smitteveier. Vellykket hivbehandling gjør at hiv ikke smitter, likevel møtes mennesker som lever med hiv overdrevne smitteverntiltak og smittefrykt, også i helsevesenet. Diskriminering og stigma kan gå hardt utover livskvaliteten til de av oss som lever med hiv.

HivNorge vil understreke viktigheten av å ha kompetanse rundt betydningen av egen rolle i relasjoner og samhandlinger, samt en bevissthet rundt egne holdninger, hvordan gjenkjenne dem og hvordan disse påvirker en relasjon og dialog. I tillegg til en respekt for eventuell manglende kunnskap og vilje og evne til å avdekke denne og innhente den nødvendige kompetansen.

Er det sluttkompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?

Her ønsker vi å gjenta:

- Kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold
- Kompetanse om hva det vil si å leve med en stigmatisert og diskriminert diagnose, tilstand og sykdom.
- Kompetanse om hvordan egen rolle og holdninger påvirker en relasjon og kan forverre/forbedre en sårbarhet hos den gravide.

Med vennlig hilsen
Bente Bendiksen
Rådgiver
HivNorge

Hjem

12

[Einar Seierstad](#)

einar@hivnorge.no

[Adobe-konto](#)

Acrobat

- [Innstillinger](#)
- [Mitt abonnement](#)
- [Logg Av](#)

Velkommen til Acrobat, Einar

Ditt [Adobe Acrobat Pro](#) -abonnement inkluderer alle verktøy for PDF og premium e-signering.

[Utforsk hva som er nytt](#)

Rediger tekst og bilder

Endre tekst og bilder direkte i PDF-filen på nettet.

[Velg en fil](#)

Oppdag

Verktøy

[Alle verktøy](#)

Eksporter en PDF-fil

Konverter PDF-er til Microsoft Office-filer, bilder og mer

Dra og slipp, eller velg en fil

Nylige

Stjerne

Delt

Avtaler

NAVN

DELING

ÅPNET

STØRRELSE

Tøm liste

Last opp en fil

Vis alle

